

Силабус курсу
Національно-марковані концепти: порівняльний аспект

Освітній ступінь – бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність: 014.02 Середня освіта (Мова і література (англійська)).
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Англійська мова і література)»
Кількість кредитів – 3
Рік підготовки – 4, семестр – 7
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Мова викладання: англійська, українська

Керівник курсу

канд. філол. н. Ладика Ольга Володимирівна

Контактна інформація

olha.ladyka@tnpu.edu.ua +380680270326

Опис дисципліни

Мета дисципліни “**Національно-марковані концепти: порівняльний аспект**” – ознайомлення студентів із сучасними лінгвокультурологічними дослідженнями концептів національної культури, особливостями репрезентації вітчизняної культури та культури країн мов, що вивчаються студентами в мовному кодї, методами роботи з культурними текстами та методикою проведення польових лінгвокультурологічних досліджень. Курс націлений на формування в студентів цілісного бачення світового культурного процесу та дозволяє студентам оволодіти значним фактичним матеріалом, який дасть системні знання в області різномовних засобів, які несуть лінгвокультурну інформацію. Тематика лекційних та практичних занять спрямована на розвиток творчого мислення студентів, яке допоможе їм у вирішенні різноманітних дослідницьких задач.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Модуль	Результати навчання	Завдання
6/4	1. Мова-культура-людина: характер і принципи взаємодії	Знати визначення «мови» і «культури», різні підходи до їхнього вивчення та трактування; співвідношення понять «культура» і «культ», «традиція», «виховання»; поняття культура і цивілізація: спільність та відмінність. Уміти виокремити функції культури та функції мови. Наводити способи репрезентації культури в	Питання для обговорення, презентації, виконання практичних завдань

		мові. Знати про зміну парадигм в мовознавстві, нову парадигму знання та місце в ній лінгвокультурології; роль мови в процесі становлення культури особистості.	
6/2	2. Ментальність, національний характер. Національна концептосфера та картина світу.	Знати поняття «ментальність» і «менталітет»; національний характер; мовна особистість; картина світу як відображення розуміння світу носіями певної мови.	Питання для обговорення, презентації, ІНДЗ.
4/4	3. Ключові національні концепти культури.	Знати визначення лінгвокультурного концепту та його характерні ознаки. Уміти пояснити значення концептів час, простір, доля, любов, дім тощо для характеристики національної картини світу. Знати методологічні засади аналізу концептів, аксіологічний характер мовної картини світу; міфологізовані мовні одиниці в концептуальній картині світу.	Питання для обговорення, презентації, ІНДЗ.
4/6	4. Об'єктивація концептів американської, британської, німецької та української лінгвокультур	Знати процедуру дослідження концептів, вміти аналізувати та систематизувати вербалізатори концепту, будувати номінативне поле концепту; вміти проводити порівняльне дослідження національних концептів.	Питання для обговорення, презентації, кейси, ІНДЗ, виконання практичних завдань.

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК3	Здатність навчатися та продовжувати навчання із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями.
ЗК5	Здатність спілкуватися іноземною мовою.
ЗК6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях професійної або

	навчальної діяльності.
ЗК7	Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу й інтерпретації інформації з різних джерел, дотримуючись норм академічної доброчесності.
ЗК8	Здатність бути критичним і самокритичним, генерувати нові ідеї, працювати в команді.
ЗК10	Здатність користуватися інформаційними та комунікаційними технологіями у швидкоплинних умовах сьогодення.
ФК3	Здатність здійснювати письмове та усне спілкування іноземною мовою у різних регістрах, відповідно до жанровостильових різновидів з метою розв'язання комунікативних завдань.
ФК6	Здатність використовувати професійні знання і практичні навички в галузі лінгвістики, літературознавства, зарубіжної літератури.
ФК9	Здатність планувати, організовувати, здійснювати прикладне мікродослідження з предметної спеціальності, систематизувати, аналізувати, інтерпретувати та представляти його результати.
	Програмні результати навчання
ПРН1	Знати основні етапи розвитку української державності та становлення українського суспільства; основні правові та економічні норми діяльності громадянина; принципи релігійної толерантності; основні філософські ідеї та концепції; умови формування особистої свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини.
ПРН5	Знати мовні норми з державної, англійської та другої іноземної мов, соціокультурну ситуацію розвитку іноземних мов, особливості використання мовних одиниць у певному контексті.
ПРН6	Вміти використовувати іноземні мови (англійську, німецьку або французьку) в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах.
ПРН7	Вміти аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН8	Вміти здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів та жанрів.
ПРН16	Вміти організовувати та здійснювати наукові й науково-педагогічні дослідження у галузях філології і методик навчання іноземних мов і літератур.
ПРН18	Демонструвати здатність цінувати різноманіття та мультикультурність, керуватися в педагогічній діяльності етичними нормами, принципами толерантності, діалогу й співробітництва.

Літературні джерела

Основні

1. Карасик В.И. О категориях лингвокультурологии. *Языковая личность: проблемы коммуникативной деятельности*: Сб. науч. тр. Волгоград: Перемена, 2001. С.3–16. URL: <http://www.vspu.ru/~axiology/vik/vikart11.htm>
2. Клоков В.Т. Основные направления лингвокультурологических исследований в рамках семиотического подхода. *Теоретическая и прикладная лингвистика*. Вып. 2. Язык и социальная среда. Воронеж: Изд-во ВГТУ, 2000. С. 60–67. URL: <http://tpl1999.narod.ru/WebTPL2000/KlokovTPL2000.htm>
3. Кононенко В.І. Концепти українського дискурсу. Івано-Франківськ: Плай, 2004. 248 с.
4. Кононенко В.І. Символи української мови. Івано-Франківськ: Плай, 1996. 272 с.
5. Ладика О.В. Американський менталітет як об'єкт лінгвокультурологічного дослідження. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/12296/1/Ladyka_Kherson%202018.pdf
6. Ладика О.В. Об'єктивація концепту AMERICAN DREAM (діахронний підхід): автореф. дис. на здобут. наук. ступ. канд. філол. наук: 10.02.04 – германські мови. Київ, 2017. 20 с.
7. Ладика О.В. Вербалізація національно-культурного компонента семантичної структури концепту American Dream. *Слов'янський збірник*. 2012. Вип.17. Част.1. С. 160-165.
8. Ладика О.В. Особливості ціннісної складової лінгвокультурного концепту American Dream. *Проблеми семантики слова, речення та тексту*. Вип. 28. 2012. С. 219-230. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pssrtt_2012_28_30
9. Лучинина В.Н. Лингвокультурология в системе гуманитарного знания. *Критика и семиотика*. Вып. 7. 2004. С. 238–243. URL: <http://www.nsu.ru/education/virtual/cs7luchinina.htm>
10. Маслова В.А. Лингвокультурология. Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. М.: Изд. Центр «Академия», 2001. 208 с.
11. Мізін К.І. Зіставна лінгвокультурологія (на матеріалі англійських, німецьких, українських і російських усталених порівнянь). Кременчук : Щербатих О.В., 2014. 164 с.
12. Нідзельська Ю.М. Актуальні проблеми лінгвокультурології: Навчально-методичний посібник. Житомир, 2014. 84с.
13. Потапенко О.І., Потапенко Я.О., Кожуховська Л.П., Чубань Т.В., Левченко Т.М., Бурчик І.В. Українська лінгвокультурологія. Корсунь-Шевченківський: Видавець В.М. Гаврищенко, 2014. 349 с.
14. Приходько А.М. Концепти і концептосистеми в когнітивно-дискурсивній парадигмі лінгвістики. Запоріжжя: Прем'єр, 2008. 332 с.
15. Ladyka O.V., Levchuk N.S. Linguocultural Approach in Foreign Language Teaching. *Science, Research, Development. Philology, Sociology and Culturology #8: Zbiór artykułów naukowych recenzowanych*. Warszawa: Sp. z o.o. «Diamond trading tour», 2018. S. 27-29. URL: http://xn--e1aa9fpcds8ay4h.com.ua/files/80_05.pdf#page=6

Допоміжні

1. Алефиренко Н.Ф. Лингвокультурология. Ценностно-смысловое пространство языка: учебное пособие. Москва: Флинта, 2010. 224с.
2. Воробьев В.В. Лингвокультурология (теория и методы). М.: Изд-во РУДН, 1997. 331 с.
3. Воркачев С.Г. Лингвокультурология, языковая личность, концепт: Становление антропологической парадигмы в языкознании. *Филологические науки*. 2001. №1. С. 64–72
- Жайворонок В.В. Знаки української етнокультури: словник-довідник. К.: Довіра, 2006. 703 с.

4. Ладика О.В., Гудз І. Р. Репрезентація концепту MONEY на фразеологічному рівні в англійській мові. Закарпатські філологічні студії. – Ужгород, 2018. Вип. 5. Т. 1. С. 51-56.
5. Мізін К.І. Людина в дзеркалі компаративної фразеології: монографія. Кременчук: Щербатих О.В., 2011. 448 с.
6. Попова З. Д., Стернин И. А. Когнитивная лингвистика и лингвокультурология. URL: <http://www.lib.vsu.ru/elib/texts/217.pdf>
7. Хроленко А.Т. Основы лингвокультурологии: учебн. пособие. М.: Флинта: Наука, 2009. 184 с.
8. Ladyka O., Yarema O. Lexical Realization of the Concept AMERICAN DREAM in 16-19th centuries. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: Мовознавство*. Тернопіль: Осадца Ю.В., 2019. Вип. I (31). С. 94-104.
9. Ladyka O., Yarema O. The concept MODERN LIFE in modern Ukrainian linguaculture. *Research Trends in Modern Linguistics And Literature*, 2020. V. 3. P. 40-54. DOI: <https://doi.org/10.29038/2617-6696.2020.3.40.54>
10. Yashchuk N., Tsaryk O., Sokol M., Ladyka O., Pasyk L., Rys L., Shtokhman L. Axiological aspect of modern german ethnosymbols in teaching german language. *Revista EntreLinguas, Araraquara*, 2021. V. 7, No 3. P. 1-14. DOI: 10.29051/el.v7iesp.3.15734.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, не приймаються.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять зазвичай є обов'язковим компонентом навчання. За об'єктивних причин навчання може відбуватись в он-лайн формі або дистанційно за погодженням із керівником курсу.
- **Поточний контроль:** Усне опитування в ході лекцій та практичних занять, перевірка завдань (у тому числі самостійної роботи), оцінювання правильності вирішення тестових та практичних завдань на практичних заняттях.
-

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Модулі 1-4 усне опитування, завдання	50
ІНДЗ (модулі 1-4)	30
Підсумкове тестування (модулі 1-4) – тести, завдання	20
Всього	100

Шкала оцінювання студентів

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре

D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складанн
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом